

“Hocamızın Türk Gastroenteroloji Derneği’nin ve İnflamatuvar Barsak Hastalıkları Derneği’nin kurulmasında göstermiş olduğu destek hiçbir zaman unutulmamalıdır.” Ali ÖZDEN

Profesör Doktor Nurten EROL Hakkında

Söyleşiyi Yapan: Prof. Dr. Ali ÖZDEN

Sayın Prof. Dr. Nurten EROL, nerede doğdunuz, ilk ve orta öğreniminizi nerede tamamladınız, çocukluk çağı ve üniversite öncesi eğitim yıllarınızdan unutamadığınız ve sizde iz bırakan sosyal ve kültürel olaylardan söz eder misiniz?

26 Ekim 1931’de İstanbul’da doğdum. Katip Çelebi İlk Okulu, Cibali Ortaokulu ve İstanbul Kız Lisesi’nde ilk ve orta öğrenimimi tamamladım. Bu öğrenim sürecimde o dönemin çok yönlü eğitim merkezlerinde ve okulumuzun bünyesindeki folklor, şiir yarışmaları ve tiyatro etkinliklerinde faal olarak çalıştım. İlkokul üçüncü sınıftan itibaren, iftihar listesinde yer almayı ve bir daha oradan inmemeyi kendime hedef edindim. İlkokula ilk başladığım yıl Ata’mızı kaybettiğimiz yıldır. Dolmabahçe Sarayı’nın önünde saygı yürüyüşü yaptığımızı, yaşadığım heyecan ve üzüntüyü hiç unutamam. 1939-1945 arası İkinci Dünya Savaşı yıllarına denk geldiği için bazı sıkıntılar yaşanmıştı haliyle. Bir yandan karartma geceleri, diğer yandan sıkı ekonomik tedbirler söz konusuydu. Ana gıda maddeleri karne sistemiyle dağıtılırdı. Daha sonraları, okulumuzda tutum haftası, yerli malı haftası gibi etkinlikler kutlandığını hatırlarım. O yıllardan kalma alışkanlıklarım hala süregelenmektedir. 1945 yılında altı yıla yakın devam eden 2. Dünya Savaşının sona ermesini ve bunun yarattığı coşkuyu milletçe paylaşmıştık.

Ülkemizde bugün yürütülmekte olan ilk ve orta öğretimin iyileştirilmesi için ne gibi önerileriniz vardır?

İlk ve orta öğretimin iyileştirilmesi için, okutulan kitapların seçiminde titizlik gösterilmesi, iyi yetişmiş kaliteli öğretmenlerin görev yapması gerekli olup, dersanelerin başrolde yer almaları engellenmelidir. Öğrenciler, okuldakinden ziyade dersanedeki eğitimin daha yararlı olduğunu düşünmektedir. Bu tam tersine çevrilmelidir. Bu anlamda, öğretmenlerin 5-10 yılda bir yapılacak sınavlarla denetlenmeleri ve kendilerini güncellemeleri yerinde olur. Ayrıca okulların fiziksel çevre ve materyal eksiklerinin tamamlanması, buna da bir standardizasyon getirilmesi çok yarar sağlayacaktır diye düşünüyorum.

Tıp fakültesini nerede okudunuz, sizi tıp fakültesinde okumaya yönlendiren nedenleri söyleyebilir misiniz?

Tıp eğitimimi İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi’nde aldım. Beni tıp fakültesine yönlendiren en önemli sebep, insanları sevmem ve insan vücudunun yapısına duyduğum derin merakı. Biyoloji derslerine beslediğim sempatinin ve biyoloji hocalarımın beni bu yolda yüreklendirmelerinin de etkisi hayli fazladır. Çocukluğumda oynadığım oyunların pek çoğu, annemin anlattığına ve benim de hayal meyal hatırladığıma göre bebeklerime uyguladığım “açık batın ameliyatları, enjeksiyon, ilk yardım, doğum, sünnet gibi operasyonlardan” oluşuyormuş.

Bugün mevcut olan tıp eğitimi ile sizin zamanınızdaki tıp eğitiminizi karşılaştırmanız gerekse neler söylediniz?

*Istanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi
Gastroenterologları*

Bizim dönemimizde uygulanan tıp eğitimi ile bugünkü arasında önemli farklar bulunduğunu düşünüyorum. İstanbul Tıp Fakültesi muazzam bir okuldu. 1933'de ülkemizde yapılan Üniversiteler reformu ile birlikte, İstanbul Tıp Fakültesi'nde Almanya'daki Nazi zulmünden kaçarak ülkemize sığınan çok değerli ve her biri bir derya sayılan tıp otoriteleri hocalık yapmaya başlamıştı. Breuch, Heilbronn, Kurt Coswick, Zuber, Winterstein, Stary, Schwartz ve E. Frank unutulmaz Alman hocalarımızdı. Çok kıymetli Türk hocalarımızın yanı sıra bu yabancı hocalarımızın varlığı bizler için gerçek bir şanstı.

Akademik kadroların oluşturulmasında bundan elli yıl önce uygulanan yöntemlerle bugün uygulanan yöntemler arasında ne gibi farklılıklar vardır?

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi'nden yetişen doktorlar Bursa Tıp Fakültesi'ni, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden yetişenler ise Edirne Tıp Fakültesi'ni kurdular. Daha sonra Marmara Üniversitesi ve pek çok vakıf üniversiteleri kuruldu. Pek çok özel hastane de üniversiteye dönüştürüldü. Günümüzde artık bir üniversite açmak muayenehane açmaktan daha kolay hale gelmiş bulunmaktadır. Türkiye genelinde 78 üniversitenin var olduğunu, ama buna karşın yetişen öğrenci kalitesinin çok düşük olduğunu bilmek çok üzücüdür. Doçent ve profesör olmak kolaylaştırılmış, bu da öğretim üyesi enflasyonu ve kalitesizliğini beraberinde getirmiştir. 50 yıl önce doçentlik kadroları çok kısıtlıydı ve bir tek kadro için on-on beş kişi yarışmak zorunda ka-

lırdı. Doçentlik, lisan, orijinal bir tez hazırlanması, kolokyum (teorik bilgi ve pratik sınavı) ve deneme dersinden oluşurdu. Şimdi ise lisan sınavından geçildikten sonra, neşredilen eserler incelenmekte ve yabancı hakemli dergilerde referans kaynağı gösterilmiş olması yetmektedir. Hazır kadroya tayinler çabucak yapılmaktadır. Bunun sonucu olarak da ne yazık ki, hekimler ve hekimlik sık sık komedilere malzeme edilmektedir. Bu da mesleki özsaygımızla çelişmektedir.

Bundan elli yıl önce öngörülen akademik hedeflere ulaşılabilmiş midir?

Bugünkü tıp eğitiminin elli yıl öncesinde hedeflenen noktaya ulaşılabilmiş olduğunu düşünmüyorum.

Uzmanlık eğitiminizi nerede tamamladınız, sizi gastroenterolojiye yönlendiren faktörler nelerdir?

Uzmanlık eğitimimi 1955-1959 arasında İstanbul Tıp Fakültesi 3. İç Hastalıkları Kliniği'nde tamamladım. Klinik direktörü Ord. Prof. Dr. Ekrem Şerif Egeli'nin yaptığı bir sınavda başarılı olunca, yüksek ders notlarımın da desteğiyle hemen fahri asistanlığa başladım. 1959'da uzman olduktan sonra bir süre fahri baş asistan olarak çalıştım. Daha sonra eşimin mecburi hizmeti dolayısıyla Malatya'ya giderek, TCDD ve SSK hastanelerinde uzman olarak görev yaptım. 1962 Temmuz'unda tekrar İstanbul'a döndük. Hemen akabinde, 3. Dahiliye kliniğinde Profesör Müfide Küley hocanın isteğiyle, onun yanında başasistan olarak çalışmaya başladım. Onun gastroenteroloji üzerinde yoğunlaşması benim de bu dala olan ilgimin artmasına neden olmuştur. Daha sonraları bir yandan gastroskopi ve rektoskopi gibi endoskopik metodların uygulanması ve rutinleşmesi, bir yandan da jejunum bi-

*Prof. Dr. Nurten EROL, Prof. Dr. Müfide KÜLEY,
Prof. Dr. Rauf SEZER*

yopsisi ve mukoza enzimlerinin incelenmesi çalışmalarımı sürdürdüm. 1966'da tez çalışmalarına başladım, 1970'de doçent, 1979'da profesör oldum. Daha sonra da gastroenteroloji dalında eserler vererek gastroenterolog ünvanını aldım.

Uzman hekimlerin bilgi ve görgüsünü arttırmak için Amerika, Avrupa ya da Japonya gibi ülkelere gitmesi gerekir mi? Bu ülkelere gitmek ne gibi yararlar sağlar? Akademik yaşamı seçenler için yurtdışı tecrübesi şart mıdır?

İmkanları ve zamanları müsaitse, uzman hekimlerin dış ülkelerde bilgi ve deneyimlerini artırmaları çok iyi olur ama şart değildir. Gitme olanağına sahip olabilmiş hekimlerin dış ülkelerde edinmiş oldukları artılar uyarınca yurda döndüklerinde gereken yenilik ve ilerlemeleri en doğru biçimde uygulamaları temel hedef olmalıdır. Dış ülkelere gidemese de, yurdumuzun çeşitli bölgelerinde çalışarak tecrübelerini pekiştirmiş pek çok hekimimiz vardır. Ama akademik dediğimiz doçent ve profesör ünvanını kazanmış hekimlerin yurt dışı kongrelerini çok yakından izlemeleri ve bizzat yurt dışında çalışıp kendilerini geliştirmeleri gereklidir. Ben de, 1977 yılında Doktor R. Holmes'un daveti üzerine gittiğim Manchester Royal Infirmary Hastanesi'ndeki malabsorbsiyon ünitesinde ince barsak mukoza enzim tayinleri konusunda çalışmalar yaptım. Daha sonra Hammersmith Postgraduate Medical School'da T. J. Peters'in yanında yine aynı konuda, bu kez gözlemci olarak çalıştım. Yurda döndüğümde, öğrenmiş olduğum metodların yanı sıra kalitatif ve kantitatif pankreas fonksiyon testleri gibi laboratuvar işlemlerinin hastanemizde de rutin bir uygulama haline getirilmesini sağladım. Akabinde, profesörlük tezimi de aynı konuda hazırladım.

Mevcut hükümet üniversitelerde tam gün çalışmaya esas alan yeni bir uygulamaya karar vermiştir. Tam günün başarılı olabilmesi için neler yapılmalıdır?

Ben bu uygulamanın başarılı olacağına inanmıyorum. Hekimin özgürlüğü ve çalışma şartları asla kısıtlanmamalıdır. Her hekim aynı yaratıcılığa sahip değildir ve her biri kendi özgün yeteneği ve bilgisiyle öne çıkar ve başarılı olur ya da olmaz. Hepsini aynı kişiymiş gibi aynı tek tip kalıba koymak son derece yanlıştır. Siyasi otoritenin insan sağlığı için uğraşan hekimlere daha doğru bir açıdan yaklaşması gereklidir diye düşünüyorum. Doktorların çalışma standartlarının düzeltilmesi konusuna öncelik verilmesi daha doğru olur.

Türkiye'de hala tıp fakültelerinde genel cerrahi kavramı geçerliliğini sürdürmektedir, gastrointestinal sistem cerrahisi hala yaşama geçmemiştir. Bu konuda düşünceleriniz nelerdir ve Türkiye'de yaklaşım nasıl olmalıdır?

Türkiye'de tıp fakültelerinde genel cerrahi kavramının geçerliliğini koruması tabiidir. Gastroenterohepatologların bu alana gönül vermiş cerrahlarla işbirliği yapmaları ve onları geliştirmelerini sağlamak üzere olanaklar yaratmaları gereklidir. Örneğin Çapa'da her pazartesi öğlen saatlerinde Tıbbi-Cerrahi işbirliği adı altında bir toplantı yapılır. Cerrahiye verilen hastalar ve onlardan alınan sonuçlar gözden geçirilir. Her iki taraf için bu çalışma çok faydalı olmaktadır. Bu işbirliği her likte yapılmalıdır kanaatindeyim.

Türkiye'de son günlerde çok önemli bir kaos yaşanmaktadır. Genel cerrahlar ve genel dâhiliyeciler bir yolunu bularak endoskopi yapmakta, enfeksiyon hastalıkları uzmanları da kronik hepatitle uğraşmaktadır. Bu konuda kausun ortadan kalkması için neler yapılmalıdır?

Genel dahiliye uzmanları ve genel cerrahların endoskopi yapmaları söz konusu olamaz. Mutlaka gastroenterohepatoloji ve dolayısıyla endoskopi eğitimi almaları zorunludur. Ancak ondan sonra bu mümkün olabilir. Enfeksiyon hastalıkları uzmanlarının da, gastroenterohepatoloji eğitimi almaları, Hepatit gibi önemli bir konuyu iyice öğrenmeleri şarttır. Sonuçta gastroenterohepatoloji seksiyonu ile işbirliği halinde kalmaları ve iyi yetişmeleri gereklidir. Bu şekilde kausun önüne geçilir.

Gastroenterolojinin hepatoloji, İBH, motilite, endosonografi, girişimsel ileri endoskopi gibi yan dallarının yeni uzmanlık alanı olarak açılım göstermesi konusunda düşünceleriniz nelerdir?

Hepatoloji zaten gastroenterolojinin içinde yer almaktadır. Ancak iç hastalıkları bünyesinde iyice yetiştikten sonra gastroenterohepatoloji uzmanlığı söz konusu olabilir. Ve yine ancak gastroenterohepatoloji uzmanı olduktan sonra motilite, İBH, endosonografi veya girişimsel endoskopi ile uğraşabilirler. Böylesi bir yan dal açılımı, söz konusu uzmanlık elde edilmeden mümkün olamaz.

Türkiye'de özellikle tıp fakültelerinde akademik yaşamın eğitim ve araştırmanın 21. yüzyıla yaraşır bir hale getirilmesi için önerileriniz nelerdir?

Çapa Gastroenteroloji Günleri

Türkiye'deki tıp fakültelerinde akademik yaşamın ve eğitimin 21. Yüzyıla yaraşır bir hale getirilmesi için her şeyden önce, üniversitelerin sayısından çok kalitesinin artırılması önem taşımaktadır. Ancak tıp eğitiminin kalitesi arttığı zaman Türk tıbbının ufukları aydınlanabilecektir.

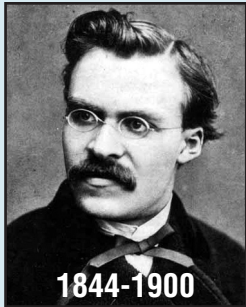
Genç gastroenterologlara tavsiyeleriniz nelerdir?

Genç gastroenterologlara en önemli tavsiyem her zaman söylediğim gibi seçtikleri bilim dalının gereği olan bazı çalışmalarını yaparken, hastaya yaklaşımlarında tiksinti göstermeden tüm tedavi olanaklarını zorlamaları ve mutluluğu hastalarının iyileşmelerinde bulmalarınıdır. Yurt içinde ve dışındaki her türlü çalışmayı ve yeniliği yakından izlemeli, kongre ve toplantı-

ları, uygulamalı eğitim seminerlerini asla kaçırmamalıdır. Okuma ve öğrenme aşklarını ve alışkanlıklarını hiç kaybetmemelidirler.

Üniversitemizde yabancı bilim adamlarının hoca ve yönetici olarak %5-10 oranında yer almasına nasıl bakarsınız?

Günümüzde üniversitemizde yabancı bilim adamlarının ve yöneticilerinin %5-10 oranında olmasına bile asla sıcağım bakmıyorum ve gereksiz buluyorum. Kendi bünyemizde iyi yetişmiş bunca hocamız ve ehil yöneticilerimiz varken, yabancı desteğine ihtiyacımız bulunduğunu düşünmüyorum.

Alman filozof Friedrich Wilhelm Nietzsche'den:

“Cahil bir toplum, özgür bırakılıp kendine seçim hakkı verilse dahi hiçbir zaman özgür bir seçim yapamaz; sadece seçim yaptığını zanneder.

Cahil toplumla seçim yapmak, okuma yazma bilmeyen adama hangi kitabı okuyacağını sormak kadar ahmaklıktır!

Böyle bir seçimle iktidara gelenler, düzenledikleri tiyatro ile halkın egemenliğini çalan zalim ve madrabaz hainlerdir!”